

WILFRIED BECK:

“L'ÚNICA SORTIDA D'EN PÈIRE MAURIN ERA EMIGRAR AL SUD”

En Wilfried Beck, d'origen alemany, resident habitual a Glauburg-Stockheim i resident d'estiu a Sant Pol, és un dels majors estudiosos sobre el moviment dels Bons Homes, ha escrit el llibre “Pere Mauri: l'últim pastor càtar”, sobre la figura d'aquest membre de la comunitat dels Bons Homes, nascut a Montalhô a Occitània, però que residí a les Terres catalanes de l'Ebre i el Maestrat valencià.

Redacció.- En Pèire Maurin nasqué en un ambient molt procliu al moviment dels Bons Homes, rodejat de molts membres de la comunitat: com fou el seu procés evolutiu fins a esdevenir un Bon Home?

Wilfried Beck.- Hem de reconèixer que en Pèire Maurin havia nascut en una família que practicava la fe càtara. Des de la seva més tendra infància el seu pare li havia ensenyat els coneixements del catarisme. A més en Pèire Maurin, que era un jove pastor, tenia contactes amb altres famílies càtars a Montelhô, com per exemple amb la domus Belot. El jove Belot digué a en Pèire: „Ara han vingut els bons cristians a la terra nostra. Ells segueixen el camí de Sant Pere, de Sant Pau i els altres apòstols. Segueixen al Senyor. No diuen mentides. I no fan als altres allò que ells mateixos no volen que els hi facin a ells“.

Cada cop més, en Pèire estava convençut de les pràctiques dels Càtars. Finalment, amb divuit anys, en Pèire deixà la casa dels seus pares i visqué, com a pastor, a la casa del seu cosí, en Ramon Maulen, a la Vall d'Arques. L'any 1302, quan en Pèire tenia vint anys, trobà a casa del seu cosí el famós Perfecte Pèire Autièr i va rebre d'aquest Perfecte el consolamentum. És a dir, en Pèire Maurin es convertí a la fe càtara completament.

R.- La seva vila nadiua, Montalhô, patí una ràtzia per part de la Inquisició. Com afectà això a l'entorn (família, amics...) d'en Pèire Maurin?

W.B.- La gran ràtzia dels anys 1308 i 1309 sorprenué el poble de Montelhô. Tots els habitants, a partir dels dotze anys, foren capturats i conduïts cap als murs de Carcassona. Amb aquesta acció inquisitorial, els pares d'en Maurin i el fill Guilhèm foren capturats i portats a la presó de Carcassona. Els seus bens confiscats, la seva casa destruïda...

Aquestes males notícies arribaren a orelles d'en Pere mentre estava a les pastures del Pirineu. Tenint coneixement d'aquests fets tan durs, el pastor Pèire Maurin es refugià a les altes muntanyes del Sabartés. Allí podia escapar-se. Tornar cap al poble de Montelhô era impossible.

R.- Per què en Maurin acabà vivint a les terres del sud de Catalunya i nord del territori valencià?

W.B.- L'única esperança per aquests Càtars a Occitània, perseguits per la Inquisició de Carcassona, era la fugida cap al sud de Catalunya. Hi havia ja una clandestina comunitat càtara. Molts occitans havien seguit la crida del Rei Jaume I per repoblar les terres ocupades pels sarraïns al sud de Catalunya. Mai la muntanya pirinenca havia estat un impediment entre

Occitània i Catalunya. A les dues vessants dels Pirineus hi havia lligams culturals, comercials i familiars.

R.- Com era la vida de les comunitats dels Bons Homes en aquestes comarques? Quin paper tenia en Pèire Maurin dins d'aquesta comunitat?

W.B.- La tieta d'en Pèire Maurin, la Guilhemeta, vivia a Orta de Sant Joan. Més tard es mudà a Sant Mateu. Ella pertanyia a la clandestina comunitat càtara, dirigida pel Perfecte Guillem Belibaste, que residia a Morella. Dins aquesta comunitat en Pèire Maurin feia de missatger entre els Càtars occitans, especialment del poble de Montelhoc, i de la clandestina comunitat càtara a les terres de l'Ebre.

R.- La seva relació amb l'últim Perfecte, en Guillem Belibaste tingué molts daltabaixos. Per què? Ha estat potser idealitzada la figura d'en Guillem Belibaste? Era un esperit lliure en Pèire Maurin?

W.B.- La relació entre el pastor Pèire Maurin i el Perfecte Guillem Belibaste era sempre de lleialtat i de respecte de part d'en Pèire Maurin. Aquesta relació s'havia basat en la fe càtara. En Guillem Belibaste havia estat l'últim Perfecte càtar. La discòrdia entre tots dos personatges s'havia fundat en el caràcter, o diguem en les circumstàncies de la vida d'en Belibaste. El major frau del Perfecte fou el casament d'en Pèire Maurin amb la Ramona Piquier. En realitat la Ramona havia estat la concubina del Perfecte. Oficialment, davant de la comunitat càtara, la Ramona actuava com a majordoma del Perfecte. Però el Perfecte vivia amb la Ramona com a parella. Resultat, la Ramona estava embarassada d'en Guillem Belibaste. Per dissimular aquesta situació el Perfecte casà la Ramona amb en Pèire Maurin – un frau enorme! Tot i això, en Pèire Maurin no trencà l'amistat amb el Perfecte, perquè sempre fou un personatge lliure i bondadós.

R.- Com arribàreu a conèixer el món dels Bons Homes? Per què us sentíreu atret? Què ens poden ensenyar (valors ,ensenyaments...) els Bons Homes a les persones d'avui en dia, en la nostra civilització occidental?

W.B.- Com a pastor evangèlic i teòleg de la Reforma pateixo amb els Càtars perseguits i morts com a heretges per part de la Església Catòlica. Els Càtars no podien ésser anomenats heretges i ésser perseguits i cremats a les fogueres. Al contrari, els Bons Homes ens ensenyen que la fe cristiana ha de ser pacífica, sense cap tipus de violència.

R.- A Alemanya hi ha hagut molt interès pels Bons Homes, però també pels trobadors occitans i s'han realitzat grans estudis acadèmics. Per què aquest interès? Com estan enguany a Alemanya els estudis sobre aquest període medieval de les terres occitanes?

W.B.- L'interès als Bons Homes a Alemanya, principalment es refereix al món acadèmic de les universitats. Per això hi ha dos exemples de publicació, una habilitació i una promoció:

Matthias Benad, *Domus und Religion in Montailhou. Katholische Kirche und Katharismus im Überlebenskampf des Pfarrers Petrus Clerici im Anfang des 14. Jahrhunderts*, Tübingen 1990, (Spätmittelalter und Reformation; Neue Reihe 1).

Hans Christoph Stoodt, Katharismus im Untergrund. Die Reorganisation durch Petrus Auterii 1300-1310, Tübingen 1996, (Spätmittelalter und Reformation; Neue Reihe 5).

Amb aquest llibre, en Wilfried Beck ens ofereix de manera molt amena una visió de la vida dels Bons Homes, perseguits i emigrats a les Terres de l'Ebre i els Ports, a través de la figura d'en Pèire Maurin.